

РЕГИОНАЛЕН

ИСТОРИЧЕСКИ

МУЗЕЙ ВРАЦА

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

/01.10.2023 г. – 31.10.2023 г./

МИНАЛИ СЪБИТИЯ

През месец **октомври** продължиха археологическите изследвания на селище и обреден център от ранния неолит Оходен-Валога с ръководител **Георги Ганецовски** (РИМ-Враца) и заместник ръководител **Вивиана Митева** с финансови средства, осигурени по спечелен проект към програма за подкрепа на археологическите проучвания при Министерство на културата. Проучваната площ е разширена с 25 кв. м. Продължиха изследванията в дълбочина на вкопани структури 21 и 19. След демонтиране на северния контролен профил на квадрат М9 стана възможно пълното проучване и документиране на каменното термично съоръжение от структура 19. Установи се, че то има правоъгълна форма със заоблени ръбове и е разрушено в следствие наводнение. **Подобна каменна структура от ранния неолит е без паралел. Това откритие показва, че конструкции от редени камъни в**

Северозападна България са били изграждани още в началото на шесто хилядолетие преди Христа. Разкрити са и леглата на още два кола от наземната конструкция.

Завърши проучването на продължението на ров 2 в южна посока. Отново е констатирано, че става въпрос за умело създадено иригационно съоръжение за отводняване на селището. Правят впечатление многобройните интересни кремъчни артефакти, открити на дъното му.

Извършва се проучване на вкопаната северна част на структура 21, в която се откриват опалени мазилки, керамични фрагменти от етап Оходен 2 и многобройни животински кости. За-ради малката проучена площ за сега не е ясно предназначението на тази структура.

Открити са специализирани кремъчни инструменти: ретуширани кремъчни пластини, стъргалки, свредели, пробои и ядра.

Продължи тримерно документиране и три-мерна фотограмметрия на откритите археологически структури и съоръжения съобразно съвременната методология.

На **1 октомври** в малката зала на художествената галерия „Иван Фунев“ бе открита изложба „Радиоапаратите на ХХ-ти век“ със сто и един радиоапарата от цял свят, собственост на **Петър Тодоров** от с. Згориград.

На **2 октомври** в предверието на голямата зала на художествената галерия бе открита изложба с творбите от XIX Национален пленер по графична рисунка и живопис „Врачанска есен“ 2023г и бяха обявени победителите в отделните категории.

Археологът **Александра Петрова** участва в 56-та международна научна сесия PONTICA 2023, която се проведе от 04 до 06 октомври 2023 г. в Румъния с домакин Музеят за национална история и археология в град Констанца. **Александра Петрова** в съавторство с д-р **Мария Христова-Пенкова** (ИЕМПАМ-БАН) представиха доклади посветени на материали от археологическите проучвания в Мизия/ 2019 и Люти дол/ 2021 в две от секциите на конференцията, а именно „Погребална археология в източното Средиземноморие и дунавско-понтийският

ареал (VII в. пр. Хр. – VII в.)“ и „Пътища, търговски връзки и влияния в западния бряг на Черно море през Средновековието“

На **2 октомври**, археологът **Александра Петрова** взе участие в комисия по чл. 158а от ЗКН, която прие резултатите от осъществено спасително археологическо проучване - издирване по проектното трасе на газопровод, свързващ ПХГ Чирен със съществуващата газопреносна мрежа

на БТГ ЕАД“, намиращ се в землището на с. Чирен, общ. Враца, обл. Враца.

През месец **октомври**, в рамките на 21 работни дни бе реализирано редовното археологическо проучване на обект „Некрополи от късната античност и средновековието в м. Гладно поле, североизточно от Враца“ с научен ръководител **д-р Владимир Стайков** (НАИМ-БАН), зам.-ръководител **Александра Петрова** (РИМ-Враца) и екип от археолози и студенти от СУ „Св. Климент Охридски“. Разкопките се осъществиха с финансиране по спечелен проект от програмата на Министерство на културата за финансиране на теренни археологически проучвания през настоящата година. Обектът бе локализиран през 2022 г. при изкопни дейности за рехабилитация на газопреносната мрежа на БТГ, когато в сервитута на газопровода бяха проучени 105 гроба от Средновековието (XII-XV в.) и 5 гроба от Античността (V в.). През 2023 г. се проучиха 125 кв. м. от средновековния християнски некропол. Локализираните и документирани 33 гроба представят погребалния обред инхумация. Гробните съоръжения са

ями с правоъгълна или трапецовидна форма и заоблени ъгли, в единични случаи са установени следи от дървено ограждение. Починалите са положени по гръб с изпънати долни крайници и горни крайници кръстосани в различни комбинации. Гробният инвентар е представен от монети (сребърно османско акче), елементи на облеклото (токи от желязо) и накити – за главата

(наушници от медна сплав и сребро – до 8 в гроб), шията (огърлици от стъклени мъниста, миди Кипреа и различни висулки от медна сплав и олово) и за ръцете (пръстени). В един случай

е установено послесмъртно разбъркване на костите на гръдния кош и ребрата, свързвано с практиката за т. нар. членовредителство. Прави впечатление високият процент детска смъртност и такава на популация в млада възраст.

От **3 октомври** стартира новата услуга в ЕВК „Св. Софроний Врачански“, чрез която посетителите могат да дегустират и да се насладят на характерни вина за врачанския край.

На **4 октомври** уредникът от отдел „Нова история“ – **Валентина Любомирова** откри художествено-документална изложба в залата за временни и гостуващи изложби на РИМ-Враца, по повод 130-та годишнина от рождението на Ангел Орозов.

През месец **октомври** с участието на **Мая Антова** – уредник в отдел „Нова история“, се реализира част от проект на НУ „Иванчо Младенов“ – гр. Враца, на тема: „Моят роден град“. В тази връзка учениците посетиха ЕВК „Св. Софроний Врачански“, Къща – музей „Никола Войводов“ и „Капитанската къща“, където се запознаха с градския бит във Враца преди 100 години.

На **6 октомври се проведе** работилница за плъстене на вълна чрез иглонабиване с ученици от ЕГ „Йоан Екзарх „ и уредниците от отдел Ет-нография .

На **7 октомври** бе представена книгата „Райковския род“ на Сийка Танкова в голямата зала на художествената галерия на РИМ-Враца.

На **10 октомври** във фойето на РИМ-Враца бе подреден изложбен кът „Светът на Лего“, колекция на петокласника **Даниел Коловски** от гр. Мездра, която се състои от 169 000 части. В изложбата са показани модели от сериите на LEGO “City”, “Creator”, “Art”, “Star wars”, “Ninjago”, “Friends” и други.

На **11 октомври** се проведоха игрите на баба и дядо с ученици от ИОУ „ Васил Левски“ и уредниците от отдел Етнография.

На **14 октомври** в голямата зала на художествената галерия „Иван Фунев“ се представи 10-то издание на алманаха „Под лъчите на слънцето“, издаван от Конфедерация на българските писатели – клон Враца.

На **17 октомври** уредниците от отдел Етнография **Силвия Гарванска** и **Силвия Каменова** проведоха теренно етнографско проучване в гр. Роман.

На **17 и 24 октомври** отдел „Музейни образователни програми“ и отдел „Връзки с обществеността“ реализираха две интерактивни занимания на тема „Екскурзоводство и работа с публика“ в РИМ – Враца. Участници в дейността бяха учениците от 8 клас - „Аниматори в туризма“ от ПЕГ „Йоан Екзарх“ гр. Враца.

На **20 октомври** се проведе работилница за изработка на амулети от глина с ученици от ЕГ „Йоан Екзарх „ и уредниците от отдел Етнография.

На **25 октомври** се проведе работилница за изработка на пана от вълна с деца от РЦППО – Враца и уредниците от отдел Етнография.

На **26 октомври** урениците от отдел Етнография А. Тодорова и С. Гарванска проведоха теренно етнографско проучване в с. Караш , общ. Роман.

На **26 октомври** – Димитров ден, училище „Мито Орозов“ към Затвора в гр. Враца, отбеляза своя патронен празник. В тази връзка **Мая Антова** – уредник в отдел „Нова история“, предостави интервю посветено на 100 г. от пожара през 1923г., в който загива Орозов и снимков материал по темата.

Мая Антова – уредник в отдел „Нова история“ предостави материали, посветени на изборите след Освобождението във Враца на **Мая Ценова** – кореспондент на БТА за Област Враца.

Уредникът от отдел „Музейни образователни програми“ – **Тихомир Машов** изнесе интерактивен урок за траките и тракийските съкровища пред ученици от ППМГ „Акад. Иван Ценов“ – гр. Враца, които ще участват в олимпиада по история.

Уредникът от отдел „Музейни образователни програми“ – **Тихомир Машов** изнесе интерактивен урок за траките и тракийските съкровища пред ученици от ПЕГ „Йоан Екзарх“ – гр. Враца.

ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА НА РИМ – ВРАЦА

През отчетния период с решение на Комисия за идентификация на културни ценности № 5/04.10.2023 г. във фонда постъпиха 243 броя движими културни ценности както следва:

<i>Основен фонд</i>	-	210 бр.
<i>Научно-спомагателен фонд</i>	-	32 бр.
<i>Без музейна стойност</i>	-	1 бр.

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

През месец **ноември** ще се реализира финалния етап от археологическите проучвания на на селище и обреден център от ранния неолит Оходен-Валога с ръководител **Георги Ганецовски** (РИМ-Враца) и заместник ръководител **Вивиана Митева**.

На **1 ноември** от 11,00 ч., по случай Ден на народните будители, в малката зала на ХГ „Иван Фунев“ към РИМ – Враца ще бъдат открити две мобилни фото-изложби за „Стара Враца“ и „Видни врачани“ със снимки и текстов материал.

Също на **1 ноември**, от 17,00 ч. в залата за временни експозиции на III етаж в РИМ – Враца ще бъде открита изложба на юбилейни и възпоменателни монетни и медални емисии, издание на Българска монетна къща. Колекцията е дарение на музея от г-жа **Ирина Александрова**.

На **13 ноември**, от 17,00 ч., в малката зала на ХГ „Иван Фунев“ при РИМ – Враца ще бъде представена книгата „Сплетител на бунтовния дух“, посветена на врачанина Кръстьо Пишурка – учител, просветител, общественик. Автор е писателят от гр. Лом Юлий Йорданов, а книгата е първото цялостно изследване за живота и делото на видния врачанин.

На **16 и 17 ноември** уредникът **Нели Стоянова** ще вземе участие в Научна конференция „От регионалното към националното – минало, настояще, бъдеще“, организирана от РИМ –

Плевен и Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Темата на разработката е „Някои категории население със специални задължения във Врачанско (XV - XVIII в.)“.

На **23 и 24 ноември** уредникът **Нели Стоянова** ще вземе участие в Национална научна конференция „Демографски проблеми през вековете – измерения и перспективи“ на РИМ – Видин. Темата на доклада е „Демографска картина на Врачанско в края на XVIII и първата половина на XIX век“.

През месец **ноември** отдел „Музейни образователни програми“ ще организира работилници и арт ателиета с ученици от училище „Христо Ботев“ – гр. Враца, за изработка на праисторически жилища от глина.

През месец **ноември** отдел „Музейни образователни програми“ ще организира работилници с реставрация и керамика със знаци и символи, в които ще вземат участие ученици от СУ „Отец Паисий“ – гр. Враца.

През месец **ноември** по повод 105-та годишнина от края на ПСВ и участието на Б-я в нея, уредникът от отдел „Нова история“ **Валентина**

Любомирова ще открие изложбен кът в зала „Нова история” на РИМ-Враца, представящ края на военните действия.

През месец **ноември** продължават срещите на музейните специалисти **Тихомир Машов** и **Теодор Вълков** с учениците от ПЕГ „Йоан Екзарх“ от паралелка „Аниматори в туризма“, с дейности свързани със запознаване с културно историческите обекти в град Враца и посещение на местността „Градище“.

През месец **ноември** ще се проведат работилници по повод Деня на християнското семейство с ученици от училища ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ и НУ „Св. Софроний Врачански“, както и работилница за изработка на амулети от глина с гости по програма Еразъм от ИОУ „Васил Левски“.

ПУБЛИКАЦИИ И МЕДИЙНИ ИЗЯВИ

На **4 октомври** уредникът от отдел „Нова история“ – **Валентина Любомирова** участва в сутрешния блок на ТВ „*Михайлов*“ – Враца

с интервю по повод изложбата, посветена на 130-та годишнина от рождението на Ангел Орозов. Също така гостува и в сутрешния блок на **RMTV**, с интервю по същата тема. По повод годишнината уредникът Валентина Любомирова даде интервю пред **Националното радио** и радио **БНР-Видин**.

Мая Антова – уредник в отдел Нова история даде интервю за **БНР** на тема: „Изборите във Враца след Освобождението“, което се излъчи в изборния ден.

Мая Антова

– уредник в отдел
Нова история,
даде интервю за
RMTV, посветено
на 1 ноември -
ден на народните
будители.

ДРУГИТЕ ЗА НАС

„Почетоха с изложба бележит врачанин“,
в-к „Северозапад днес“, 74, 17.10 – 19.10.2023

ПОСЕЩЕНИЯ В РИМ – ВРАЦА

/01.10.2023 – 31.10.2023 г./

Централна сграда

експозиции

български граждани	–	1698
чужденци	–	36
беседи	–	37
мероприятия	–	475

ЕВК „Св. Софроний Врачански”

експозиции

български граждани	–	268
чужденци	–	1
беседи	–	5
мероприятия	–	132

Общо

български граждани	–	1966
чужденци	–	37
беседи	–	45
мероприятия	–	607